

Мр Никола Бодирога,
асистент Правног факултета
Универзитета у Београду

ПРЕСУДА ЗБОГ ИЗОСТАНКА ПО НОВОМ ЗПП-У

Решењем Вишег трговинског суда у Београду од 30. септембра 2005. године укинута је, у жалбеном поступку, пресуда због изостанка првостепеног трговинског суда, јер се тужени упустио у расправљање, те је жалбени суд нашао да није било услова за њено доношење. Другостепени суд је стао на становиште према коме се пресуда због изостанка може донети у случају изостанка туженог са било каквог рочишта, и када се тужени већ упустио у расправљање. Међутим, због општег расправног начела које важи у овој ситуацији, суд при доношењу пресуде због изостанка мора да узме у обзир и наводе туженог и доказе изнете у досадашњем току поступка. У образложењу свог става, Виши трговински суд је навео следеће: „Према стању у списима, предмет тужбеног захтева је тужиочево потраживање неизмирене цене за робу по рачунима достављеним у прилогу предлога за извршење на основу веродостојне исправе којим је поступак и започет. Суд је одредио извршење по наведеном предлогу повериоца-тужиоца, а тужени је исто оспорио благовременим приговором у коме је захтев тужиоца оспорио по основу и висини, износећи и разлоге за исто оспоравање. На основу члана 54. став 1. ЗИП решење о извршењу је стављено ван снаге у делу у коме је одређено извршење и укинута су све спроведене радње, а поступак је настављен у парници као поводом приговора против платног налога. У даљем току поступка тужилац је на рочишту од 12. 04. 2005. године остао при тужби и захтеву, предлажући и доношење пресуде због пропуштања туженог да приступи на наведено рочиште. Ценећи да су испуњени услови за доношење пресуде због изостанка услед изостанка туженог са рочишта за главну расправу, а на основу члана 476. став 1, а у вези са

чланом 490. став 1. Закона о парничном поступку, првостепени суд је донео пресуду због изостанка. Образложење наведене пресуде, осим оцене испуњености услова за доношење пресуде због изостанка у погледу изостанка самог туженог, не садржи разлоге за одлучивање као у наведеној пресуди. Чланом 476. ЗПП-а предвиђено је да уколико су испуњени услови за доношење пресуде због изостанка, односно уколико је тужени изостао са рочишта за главну расправу на које је уредно позван, суд може донети пресуду због изостанка којом може усвојити тужбени захтев или исти одбити уколико су чињенице на којима се тужбени захтев заснива у супротности са доказима које је тужилац поднео или са општепознатим чињеницама, као и ако се ради о захтеву којим странке не могу располагати на основу става 2. и 3. истог члана.

Из наведеног произилази да за доношење пресуде због изостанка којом се тужбени захтев усваја процесни услов је да тужени не дође на рочиште за главну расправу, а уредно је позван али и да тужбени захтев произилази из чињеница које су наведене у тужби, а достављени докази нису у супротности са истим као ни са општепознатим чињеницама, и да се не ради о захтеву којим странке не могу располагати. Стога је неопходно при доношењу пресуде због изостанка ценити и наведене околности, односно да ли су чињенице на којима се заснива тужбени захтев у супротности са доказима које је тужилац предложио или са општепознатим чињеницама и да ли се ради о захтеву којим странке не могу слободно располагати. Конкретна пресуда првостепеног суда не садржи разлоге за доношење усвајајуће пресуде због изостанка.

Поред наведеног, према стању у списима, тужени је поднео приговор на решење о извршењу на основу веродостојне исправе донето по предлогу тужиоца, износећи разлоге оспоравања истог. Наведени приговор суд није ценио при доношењу пресуде због изостанка. Према одредбама Закона о парничном поступку суд пресуду због изостанка доноси оценом свих навода странака и достављених доказа у досадашњем току поступка, ценећи при том сходно изнетом у погледу тужбеног захтева, да ли су чињенице на којима се исти заснива у супротности са доказима које је тужилац поднео или са општепознатим чињеницама, али ценећи и наводе туженог изнете у току поступа до доношења пресуде због изостанка, у складу са правним начелом као општим принципом парничног поступка и законском обавезом оцене свих доказа и то сваког појединачно и свих доказа заједно. Према раније важећем Закону о парничном поступку пресуда због изостанка се доносила искључиво ако се тужени није на било који начин упустио у расправљање, па се стога иста могла донети само оценом навода из тужбе и доказа достављеним уз

њу. Нови Закон превиђа да се пресуда може донети у случају изостанка туженог са ког доцнијег рочишта и када се тужени већ упустио у расправљање, али је несумњиво због општег расправног начела које важи у овој ситуацији при доношењу пресуде због изостанка у тој ситуацији када се тужени већ упустио у расправљање, суд дужан да цени и наводе туженог изнете у дотадашњем току поступка. Само на такав начин суд странкама пружа закониту, правичну и једнаку заштиту својих права у смислу члана 2. ЗПП. Санкција за тужениково изостајање не може бити доношење одлуке којом се неће ценити његови наводи, већ је санкција у чињеници да ће се закључити главна расправа, па ће он тим бити онемогућен да износи нове наводе и доставља нове доказе. Одлука ће се, међутим, донети оценом изведених навода и достављених доказа.“¹

1. Који су услови за доношење пресуде због изостанка?

Нови Закон о парничном поступку² (у даљем тексту: ЗПП) не дозвољава доношење пресуде због изостанка у општем парничном поступку. Пресуда због изостанка се може донети само у споровима мале вредности. Ако се тужени не одазове позиву на рочиште за главну расправу, а уредно је позван, донеће се пресуда којом се усваја тужбени захтев. Суд може пресудом због изостанка да одбије тужбени захтев ако су чињенице на којима се заснива тужбени захтев у супротности са доказима које је тужилац поднео или општепознатим чињеницама. Исто тако, суд ће пресудом због изостанка одбити тужбени захтев, уколико је реч о захтеву којим странке не могу слободно да располажу.³

Из овако постављене законске дефиниције произлази неколико услова за доношење пресуде због изостанка:

а) *Потребно је да је реч о споровима мале вредности.* – То су спорови у којима се тужбени захтев односи на потраживање у новцу које не прелази износ од 100.000 динара. Споровима мале вредности сматрају се и спорови у којима се тужбени захтев не односи на потраживање у новцу, а тужилац је у тужби навео да пристаје да уместо испуњења одређеног захтева прими одређени новчани износ који не прелази 100.000 динара. У спорове мале вредности спадају и спорови у којима предмет тужбеног захтева није новчани износ већ предаја покретне ствари, чија вредност, коју је тужилац у тужби навео, не прелази износ од 100.000 динара. Правила поступка у споровима мале вредности спроводиће се и поводом приговора против платног

¹ Решење Вишег трговинског суда у Београду, Пж 7429/05 од 30.9. 2005.

² Закон о парничном поступку (*Службени гласник РС*, 125/04).

³ В. члан 476. и члан 3. став 3. ЗПП.

налога, ако вредност оспореног дела платног налога не прелази износ од 100.000 динара.

б) *Пресуда због изостанка може бити донета само против туженог.* – Недолазак на рочиште за главну расправу и поред постојања доказа о уредно урученом позиву имаће за санкцију доношење пресуде због изостанка, само ако је реч о туженом. Ако се у поступку о споровима мале вредности на прво рочиште за главну расправу не одазове тужилац, а уредно је позван, сматраће се да је повукао тужбу.⁴ Против туженог се доноси пресуда због изостанка, уколико изостане са рочишта за главну расправу, а уредно је позван, при чему морају бити испуњени и неки други услови. Тужени је изостао са рочишта ако на исто не приступи од момента прозивања учесника у парници који су на рочиште позвани, па док суд не прогласи да је рочиште закључено с циљем одлагања, или да је расправа завршена и да ће суд да донесе одлуку. Са овим се изједначава и ситуација у којој је тужени приступио на рочиште, али неће да се упусти у расправљање или се удаљи са рочишта, а не оспори тужбени захтев.⁵

в) *Недолазак туженог на рочиште за главну расправу и поред доказа о уредно урученом позиву.* – Треба узети да се под рочиштем за главну расправу не подразумева само прво, већ и свако касније рочиште за главну расправу. Недолазак туженог на рочиште за главну расправу ствара претпоставку да он прећутно признаје наводе у тужби. Ако тужени својим индиферентним ставом не показује вољу да се брани, из разлога целисходности не би требало чињенице тужбе узимати као спорне и о њима изводити доказивање. Гаранција поштовања права туженог је и чињеница да се тужбени захтев не усваја по аутоматизму у случају његовог изостанка са рочишта, већ ЗПП захтева испуњеност материјалноправних и процесних претпоставки.⁶ Рочиште за главну расправу је само оно рочиште на које је тужени уредно позван, те се не узима у обзир рочиште које је заказано, а није одржано. Као изостанак туженог са рочишта за главну расправу се неће узети то што тужени није био присутан на почетку тих рочишта, већ само уколико не дође ни до закључења рочишта. Исто вреди и у случају да је тужени приступио на рочиште, али није хтео да се упусти у расправљање или се удаљио са рочишта, а није оспорио тужбени захтев. Због тога се често наводи како назив пресуда због изостанка није адекватан њеном садржају, јер се ова пре-

⁴ В. члан 475. став 1. ЗПП-а.

⁵ Ђуровић, З., *Пресуда због изостанка*, докторска дисертација, Београд 1965, 124.

⁶ Познић, Б., „Да ли је потребна реформа југословенског парничног законодавства“, *Актуелна питања југословенског процесног законодавства*, Београд 1996, 20.

суда може изрећи и када тужени није изостао са рочишта са главну расправу, тј. приступио је на рочиште, али није хтео да расправља, или се безразложно удаљио, а није оспорио тужбени захтев.⁷

Пресуда због изостанка не може бити донета, а да тужени није уредно позван на рочиште. Тужени је уредно позван ако му је позив за рочиште уручен по правилима о достављању. Са позивом на рочиште треба да буде уручена и тужба, и то по одредбама ЗПП којима се уређује лично достављање. Потврда о обављеној достави је доставница коју потписују прималац и достављач, а прималац словима означава дан пријема писмена. Ако лице коме је писмено упућено, односно одрасли члан његовог домаћинства, односно овлашћено лице или запослени у државном органу или правном лицу, без законског разлога одбије да прими писмено, достављач ће га оставити у стану или у просторијама где односно лице ради, или ће писмено прибити на врата стана или просторије. На доставници ће се забележити дан, час и разлог одбијања пријема, као и место где је писмено остављено, и тиме се сматра да је достављање извршено.⁸ Рочиште за главну расправу треба да се закаже тако да странкама остане довољно времена за припрему, а најмање осам дана од дана пријема позива. У складу са тим сматраће се да тужени није уредно позван, ако му није остављен рок од најмање осам дана, између доставе позива и одржања рочишта, а с циљем припремања расправе. Ово несумњиво важи за општи парнични поступак, чије се одредбе, у одсуству посебних, примењују и на поступак о споровима мале вредности.⁹

г) *Доношење пресуде због изостанка је могуће само ако чињенице на којима тужилац заснива тужбени захтев нису у супротности са доказима које је тужилац сам поднео или са општепознатим чињеницама.* – Могуће су ситуације у којима постоји супротстављеност тужиочевих чињеничних навода и доказа које је он навео. На пример, тужилац тражи накнаду материјалне и нематеријалне штете коју је претрпео у саобраћајној несрећи, а из записника полиције се види да је тужилац скривио удес.

Познић наводи пример када је тужилац поднео тужбу ради извршења уговорне обавезе и у тужби навео да је потраживање доспело, али се из уговора који је приложио као исправу уз тужбу види да је потраживање недоспело. Схватање, по коме непојављивањем на рочишту за главну расправу тужени, заправо, признаје наводе тужиоца се може прихватити, под условом да нема разумних разлога који доводе у сумњу истинитост тих навода.¹⁰ Суд, другим речима, не може извес-

⁷ Омановић, С., *Contumacio*, Бихаћ 2002, 96.

⁸ В. члан 138. ЗПП.

⁹ В. члан 465. ЗПП.

¹⁰ Познић, Б., „Пресуда због изостанка“, *Анали Правног факултета у Београду*, 1/56, 274.

ти закључак о процесноправном значају пасивности туженог, ако постоје општепознате чињенице које говоре о томе да је пасивност последица неких других разлога, а не чињенице да тужени имплицитно признаје тужбени захтев.¹¹ Ако су наводи тужбе у супротности са ноторним чињеницама, или из доказа које је тужилац предложио не проистичу наводи тужбе, тада се не може сматрати да тужени својим пасивним држањем, заправо, признаје истинитост тужбених навода. Ако се догоди да приложене исправе противрече наводима тужбе, суд би морао да одбије да донесе пресуду због изостанка. Исто би суд морао да учини ако су наводи тужбе у супротности са општепознатим околностима.¹² Не може се узети да тужени признаје наводе тужбе, ако је код суда ноторно познато да те чињенице нису истините или ако је њихова истинитост оповргнута доказима које је сам тужилац предложио.¹³ Суд, према томе, као чињеничну подлогу пресуде због изостанка узима чињенице које су садржане у тужби, без упуштања у оцену њихове истинитости, при чему се узимају у обзир и они наводи из тужбе који су неповољни за самог тужиоца.¹⁴

д) *ЗПП захтева да је реч о захтевима о којима странке могу слободно располагати.* – Пресуда због изостанка се заснива на претпоставци да је тужени признао наводе из тужбеног захтева. Како се ни пресуда која се доноси на основу изричитог признања тужбеног захтева туженог не може донети у споровима у којима је начело диспозиције искључено, односно строго ограничено, то *a maiori ad minus*, важи за изостанак туженог са рочишта, коме ЗПП даје значај претпостављеног признања. Ако је, према томе, реч о захтеву којим странке не могу слободно да диспонирају, не може се донети пресуда због изостанка. Видимо, дакле, да је диспозитивност спорног права неопходна претпоставка и за диспонирање нечињењем.¹⁵ У случају да је реч о захтеву којим странке не могу слободно располагати, суд ће да донесе пресуду због изостанка којом се одбија тужбени захтев.¹⁶

ђ) *За доношење пресуде због изостанка у споровима мале вредности, није неопходан предлог тужиоца.* – У ранијем Закону о парничном поступку¹⁷ (у даљем тексту: ЗПП из 1977), тражило се да

¹¹ Трива, С. – Дика, М., *Грађанско парнично процесно право*, Загреб 2004, 606.

¹² Познић, Б. – Ракић-Водинелић, В., *Грађанско процесно право*, Београд 1999, 274.

¹³ Зуглиа, С – Трива, С., *Коментар ЗПП*, свеска II, Загреб 1957, 126.

¹⁴ Познић, Б. – Бачић, Ф. – Вражалић, М., *Закон о парничном поступку са коментаром, уводним законом и регистром појмова*, Београд 1957, 290.

¹⁵ Трива, С. – Дика, М. *op. cit.*, 499.

¹⁶ В. члан 476. став 3. ЗПП.

¹⁷ Закон о парничном поступку (*Службени лист СФРЈ*, 4/77).

тузилац поднесе предлог за доношење пресуде због изостанка. У ЗПП-у из 1977. године, пресуду због изостанка било је могуће донети и у општем парничном поступку, али се тражио предлог тужиоца у том смеру. У случају да тужилац није ставио такав предлог, водио би се контрадикторни поступак до доношења пресуде. Нови ЗПП допушта могућност доношења пресуде због изостанка само у споровима мале вредности. Интенција законодавца је била да се поступци о споровима мале вредности одвијају брзо. Тако се тужба не доставља туженом на одговор. Не одржава се и не заказује се припремно рочиште. Посебна жалба је дозвољена само против решења којим се поступак окончава. У том контексту треба тумачити изостављање предлога тужиоца као услова за доношење пресуде због изостанка. То, даље, значи да ће у ситуацији да се стекну сви претходно описани услови суд *ex offio* донети пресуду због изостанка.

2. Да ли је тумачење Вишег трговинског суда у супротности с одредбама ЗПП-а?

Виши трговински суд у Београду је својим решењем укинуо усвајајућу пресуду због изостанка коју је донео првостепени трговински суд. У образложењу решења другостепени суд је указао на то да се приликом доношења пресуде због изостанка у споровима мале вредности мора водити рачуна не само о испуњености услова прописаних чланом 476. ЗПП, већ се морају узети у обзир чињенице које потичу од самог туженог. Другим речима, услови за доношење пресуде због изостанка јесу регулисани чланом 476. ЗПП, али, према налажењу Вишег трговинског суда, чињеничну подлогу пресуде због изостанка не чине само чињенице и докази којима је тужилац определио тужбени захтев, већ и аргументација коју је пре контумације изнео тужени. Овакво тумачење је по ставу Вишег трговинског суда у Београду резултат важења расправног начела у општем парничном поступку, које, у одсуству одговарајуће посебне одредбе, налази своју примену и у поступцима о споровима мале вредности.

Расправно и истражно начело су два супротстављена принципа којима се у парници регулише начин прикупљања и формирања материјала за доношење судске одлуке. У основи расправног начела је захтев да суд комплетну грађу која ће представљати чињеничну подлогу судске одлуке треба да црпи из резултата поднесака или усмене расправе парничних странака. Суштина тако схваћеног расправног начела јесте да је на странкама иницијатива и дужност да суду обезбеде потребне чињенице, на које би он потом применио материјално право. Стога су парничне странке те, које својим парничним радњама формирају оквир у којем се креће парнични суд. Тај оквир образују чињенице које су странке изнеле и

доказна средства која су странке предложиле. Свако излагање суда из овако постављених граница, би, заправо, значило давање првенства истражном принципу. Ипак, суд не остаје по страни приликом формирања чињеничне грађе у парничном поступку. Суд мора руководити поступком на начин који ће осигурати да се разјасне сва питања од којих зависи доношење законите и правилне одлуке. Суд тако добија подстицајну улогу у границама одредаба ЗПП, које представљају конкретизацију расправне максиме. Његов је задатак да обезбеди остварење циљева парничног поступка. Странке су дужне да изнесу све чињенице на којима заснивају своје захтеве, као и да дају предлог доказних средстава којима ће се те чињенице утврдити. Суд је дужан да утврди све чињенице од којих зависи основаност тужбеног захтева.¹⁸ Иако је поступак утврђивања чињеница дефинисан правилима која произлазе из расправног начела, његова примена ипак трпи одређена ограничења. Суд је овлашћен да утврди и чињенице које странке нису изнеле и изведе доказе које странке нису предложиле, ако из резултата расправљања и доказивања произлази да странке располажу захтевима којима не могу располагати (члан 3. став 3. ЗПП), или кад је то посебним прописима предвиђено.¹⁹

Несумњиво је да се расправно начело може применити и у поступцима о споровима мале вредности. Међутим, поставља се питање да ли се његовим тумачењем на начин на који је то учињено у образложењу Вишег трговинског суда у Београду, заправо, доводи у питање сама природа пресуде због изостанка и *ratio legis* њеног постојања у парници?

Наиме, пресуда због изостанка је пресуда у чијем је основу принцип афирмативне литисконтестације, по којем се одсуство активности туженог тумачи као саглашавање са наводима противника. Полази се од претпоставке да тужени својом пасивношћу, односно непредузимањем процесних активности у своју корист, заправо, признаје чињенице на којима је тужилац засновао свој захтев. Код пресуде због изостанка у споровима мале вредности, та пасивност се огледа у томе што је тужени пропустио да се појави на рочишту за главну расправу иако је уредно позван.

Спорна је ситуација у којој је тужени пропустио да се појави на рочишту за главну расправу али је на други начин исказао своје неслагање са чињеничним основом тужбеног захтева. Да ли се тада може применити схватање о потпуној пасивности и наступању последица контумације по аутоматизму? Да се ово питање поставља у време важења ЗПП из 1977. године, одговор би био недвосмислен.

¹⁸ В. члан 7. став 2. ЗПП.

¹⁹ В. члан 7. став 3. ЗПП.

Он би произлазио из одредаба члана 321. ЗПП из 1977. године, којима је било искључено доношење пресуде због изостанка, ако је тужени на други начин оспорио чињенице на којима се заснива тужбени захтев.

Важећи ЗПП је као услов за доношење пресуде због изостанка у споровима мале вредности изоставио одредбу по којој се пресуда због изостанка не може донети уколико је тужени на други начин оспорио тужбени захтев. Ако се прихвати тумачење Вишег трговинског суда у Београду, да првостепени суд није могао да донесе усвајајућу пресуду због изостанка јер је био дужан да узме у подлогу своје одлуке и наводе туженог, те да то произлази из општег расправног начела, поставља се питање зашто је таква одредба била изричито предвиђена у ЗПП-у из 1977. године, када је и по том закону прикупљање чињеничне грађе било одређено оквирима расправне максиме? У том смислу, одсуство одредбе у новом ЗПП-у која би ограничила доношење пресуде због изостанка на само оне случајеве у којима тужени ни на који начин није оспорио тужбени захтев, представља извор спорења.

Размотримо сада две ситуације. У првој, тужени је изостао са рочишта за главну расправу, али је поднеском оспорио тужбени захтев тиме што је изјавио приговор застарелости тужачевог потраживања. Тумачећи стриктно одредбе члана 476. ЗПП суд би у таквој ситуацији морао да донесе контумациону пресуду. Примењујући став који је заузео Виши трговински суд у Београду, овде не би било услова за доношење усвајајуће пресуде због изостанка. Суд би према овом схватању био дужан да обрати пажњу не само на испуњеност услова из члана 476. ЗПП, већ, због важења расправног начела, морао би да узме у обзир и наводе туженог. У конкретном примеру, то би водило доношењу одбијајуће пресуде због изостанка.

У другој ситуацији, тужени је изостао са рочишта за главну расправу, али је поднеском оспорио тужбени захтев изјављивањем приговора пребијања потраживања. За разлику од прве ситуације, суд би, ако би желео да сходно важењу расправне максиме узме у обзир и наводе туженог, морао да приступи извођењу доказа. То би водило продужетку поступка, односно испитивању да ли постоје услови за компензацију. Ако би суд наставио са предузимањем парничних радњи, тиме би се обесмислила сврха постојања контумационе пресуде. Питање је, дакле, да ли неоправдан изостанак туженог са рочишта спречава суд да у подлогу своје пресуде узме оне наводе које је тужени изнео ван рочишта тј. на неком од ранијих рочишта, или је сама чињеница неоправданог изостанка са рочишта довољна да суд у подлогу своје пресуде уврсти само чињенице које је тужилац навео као основ свог захтева? На ово питање ЗПП не даје експлицитан одговор.

3. Могућа решења проблема

Анализирајући различите ситуације у којима је тужени изостао са рочишта за главну расправу, али ипак оспорио чињенице на којима се заснива тужбени захтев, видели смо да становиште садржано у образложењу решења Вишег трговинског суда у Београду не може да се примени у сваком конкретном спору.

Тумачење, које полазећи од општег расправног начела, ствара дужност поступајућег суда да у подлогу пресуде због изостанка узме и аргументе које је изнео тужени, без обзира на то што је неоправдано изостао са рочишта, неодрживо је, ако суд мора даље да изводи доказе да би проверио тачност навода туженог. Такав је случај ако је тужени изостао са рочишта, али је поднеском изјавио приговор компензације. Суд не би могао једноставно да узме такав приговор у основу своје пресуде, већ би морао да настави доказни поступак. Наставак доказног поступка би био скопчан са одржавањем нових рочишта. У том случају неоправдан изостанак туженог са ранијег рочишта губи значај. Накнадним заказивањем рочишта с циљем провере навода туженог, његова контумација се, заправо, рехабилитује. Неоправдан изостанак са рочишта не би у том случају водио усвајању претпоставке признавања навода тужбеног захтева туженог, те окончању поступка на штету туженог. У коначном исходу довела би се у питање и сврха пресуде због изостанка.

Могуће решење овог проблема лежи у измени члана 476. ЗПП. Пресуда због изостанка би се доносила само онда када тужени није, на било који правилима парничне процедуре прихватљив начин, оспорио тужбени захтев. За доношење контумационе пресуде захтевала би се потпуна пасивност. Не би било довољно да је тужени само изостао са рочишта, већ би се тражило да се уопште није изјаснио у тужбеном захтеву. У својој основи ово би решење представљало повратак на ЗПП из 1977. године. У том смислу могло би се поставити и питање због чега је у новом ЗПП искључења могућност доношења пресуде због изостанка у општем парничном поступку. Пресуда због пропуштања и пресуда због изостанка могу и треба да постоје једна поред друге, с тим што би пресуда због изостанка била санкција за неоправдан изостанак туженог са рочишта, пресуда због пропуштања казна за пропуштање да се одговори на тужбу у законном предвиђеном року. Овакво решење, које постоји у неким страним правима, било би, чини се, прихватљиво и за наше право.²⁰

²⁰ Овакво решење је заступљено у аустријском праву, в. Rechberger, W.H. – Simotta, D.A., *Grundriss des österreichischen Zivilprozessrechts*, Wien 2000, 399. Од земаља у окружењу, овакво решење је нашло примену у хрватском праву, в. Трива, С. – Дика, М., *op. cit.*, 604–611.

Да је законодавац био на трагу оваквог решења види се из одредбе члана 476. става 1, која налаже суду да донесе пресуду због изостанка у ситуацији у којој је тужени и поред уредног позива изостао са рочишта за главну расправу. При том у заградама стоји назив пресуда због изостанка. Оваква техника редакције законског текста, односно коришћење једне упућујуће норме, имало би смисла да је пресуда због изостанка могућа и у општем парничном поступку. Другим речима, тиме што је ЗПП у одредби члана 476. става 1. у заградама употребио назив „пресуда због изостанка“ упућује на опште одредбе ЗПП-а о овој пресуди које не постоје. Законодавац је једну врсту пресуде која је могућа само у поступцима о споровима мале вредности пропустио детаљно да уреди, користећи се техником упућивања на институт који у новом ЗПП-у, тј. у његовим општим одредбама, не постоји. Не могу се применити опште одредбе ЗПП о пресуди због изостанка на поступак мале вредности из простог разлога што тих општих одредби више нема.

Други излаз из ситуације би могао да буде измена ЗПП-а којом би се онемогућило доношење пресуде због изостанка у споровима мале вредности. Сматрамо да је постојање пресуде због изостанка неопходно, како би се одговорило основним принципима на којима се заснива поступак о споровима мале вредности, брзини и економичности поступања.

Отуда, ако је место пресуде због изостанка у споровима мале вредности неспорно, онда је њено уређивање на начин на који је то учињено у ЗПП-у из 1977. године једини пут за превазилажење неуједначености судске праксе. То се може учинити допуштањем пресуде због изостанка и у општем парничном поступку, при чему би се општим одредбама ЗПП-а прецизно дефинисали услови за њено доношење. Један од њих би био и одсуство било каквог оспоравања тужбеног захтева од туженог. Тако би се најефикасније отклониле противречности које прате институт пресуде због изостанка у судској пракси, а које свој корен имају у непрецизним одредбама новог ЗПП-а.